

'Iedereen wil een goede en ongestoorde top'

Tijdens de Nuclear Security Summit zijn Arno Julsing en Cor Visser commandant van de Nationale Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden. 'Iedere collega weet straks precies wat van hem of haar verwacht wordt gedurende de top.'

Arno Julsing en Cor Visser zijn de twee commandanten van de allereerste Nationale Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden. Deze NSGBO wordt operationeel rond de Nuclear Security Summit, die op 24 en 25 maart in Den Haag plaatsvindt (zie ook het artikel op pagina 8-12). Zowel Julsing als Visser heeft veel ervaring met de 'traditionele' SGBO's op regionaal niveau. Julsing was onder andere algemeen commandant bij de troonswisseling en recherchecommandant bij het koninklijk huwelijk en de Eurotop. Visser was algemeen commandant bij de grote Afghanistanconferentie in 2009.

Hoe lang is de NSGBO al in voorbereiding en hoe steekt deze in elkaar?

Visser: "We wisten in maart 2012 dat de NSS in Nederland zou plaatsvinden. Kort daarop is de nationale projectleider NSS van start gegaan. In september 2012 werd bekend dat Den Haag de locatie van de conferentie is. Ik ben toen aangesteld als projectleider NSS voor de eenheid Den Haag. In september 2013 werd ik benoemd tot nationaal commandant. De nationale projectleider begon met het samenstellen van een Nationale Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden. Eigenlijk zijn het er twee, die elkaar afwisselen. Vlak daarna zijn ook de eenheden Den Haag, Amsterdam, Rotterdam, Noord-Holland en Midden-Nederland begonnen hun lokale SGBO's te organiseren. Begin 2013 is de eerste NSGBO-staf formeel benoemd, in de zomer de tweede. We werken volgens het gebruikelijke knoppenmodel (door een 'knop' in te drukken, kan de NSGBO beschikken over de betreffende diensten en middelen, red.). In elke staf zitten veertien mensen. Elf van de veertien bemensen een knop, de overige zijn ondersteuners. Iedere knop heeft bovendien zijn eigen backoffice. Naarmate de top dichterbij komt, groeien die nog."

Julsing: "Overigens hebben we het gebruikelijke knoppenmodel voor de NSGBO uitgebreid met de knoppen Communicatie en Verbindingen. Onder Communicatie verstaan we de manier waarop we met het publiek en de pers, maar ook met de politiemensen en ketenpartners communiceren. Onder Verbindingen valt het werkbaar houden van C2000 en het gebruik van andere verbindingsmiddelen, zoals telefoons en smartphones. En de netwerken die ze gebruiken. Die moeten iedere druk kunnen doorstaan."

Knoppen

Alle knoppen in het NSGBO

- Informatie
- Bewaken en beveiligen
- Interventie
- Mobiliteit
- Handhaving
- Opsporing
- Ondersteuning
- Opsporingsexpertise
- Verbindingen
- Communicatie
- Handhaven Netwerken

Wat zijn de wezenlijke verschillen tussen een SGBO en een NSGBO?

Julsing: "In de structuur van een NSGBO voer je als algemeen commandant minder operationele zaken zelf uit dan in een SGBO, maar ben je meer bezig met afstemmen met de SGBO's van de deelnemende eenheden. Zo coördineren en sturen we vanuit onze *command and control room* in Driebergen alle verplaatsingen aan van de delegaties: van de luchthaven naar de verschillende hotellocaties en naar het World Forum in Den Haag. Natuurlijk spelen de SGBO's met hun kennis van alle lokale zaken daarbij een grote rol, maar dit soort grote bewegingen overstijgen de eenheidsgebieden. Daarom worden ze centraal aangestuurd onder verantwoorde-

lijkheid van het ministerie van Veiligheid & Justitie. Op de terreinen logistiek, informatie en terrorisme is de sturing eveneens nationaal georganiseerd."

Visser: "Ook in het concept van de nationale politie zijn er nog altijd tien eenheden met een eigen SGBO. En die eenheden vallen met hun SGBO bestuurlijk nog steeds onder het lokale gezag. Aangezien de operatie meer eenheden beslaat, hebben we een NSGBO ingesteld voor de afstemming, coördinatie en op sommige aspecten sturing. In zo'n nationale operatie moet je met meerdere en vooral andere bestuurslagen werken. Op lokaal niveau zijn nogal >>

>> wat burgemeesters betrokken. De algemeen commandanten van de eenheden hebben doorgaans contact met de lokale bestuurders. Maar ook die bestuurslaag heeft behoefte aan afstemming en coördinatie. De burgemeester van Den Haag, Jozias Van Aartsen, heeft die coördinerende rol op zich genomen. Hij bespreekt met de betrokken burgemeesters de te nemen maatregelen. Zo blijven we op één lijn met elkaar. Nationaal overleggen we regelmatig op ministerieel niveau. De minister van Veiligheid en Justitie laat zich in veel zaken vertegenwoordigen door de Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid (NCTV) en daarmee kunnen we veel zaken afstemmen. We hebben een tweewekelijks overleg met alle betrokken projectleiders onder leiding van de NCTV. Maar we zullen de komende periode als nationaal commandanten toch ook regelmatig bij de minister zelf zitten."

In Nederland hebben al meerdere Eurotops plaatsgevonden. Hoe nieuw is deze top nu echt?

Julsing: "Dat is zo, maar eerder hadden we deze structuur nog niet. Bovendien is het dreigingsbeeld veranderd."

Cor Visser: "De Afghanistanconferentie in 2009, die tot op zekere hoogte te vergelijken is met de NSS, vond plaats vóór de aanslag door Karst T. op Koninginnedag in Apeldoorn. Na die aanslag hebben we als politie talloze beveiligingsmaatregelen ontwikkeld voor grote evenementen. Ook met de NSS treffen we veel meer 'weerstandsmatregelen' om dat soort situaties te voorkomen."

Een aantal deelnemende regeringshoofden en hun beveiligers zullen zo hun eigen ideeën hebben over het garanderen van hun veiligheid. Hoe verloopt dat overleg, stellen zij eisen?

Julsing: "Uit veiligheidsoverwegingen kan ik over de eisen niets vertellen. Maar ten eerste hebben we, met de ervaring van de grote tops en de aanslag op Koninginnedag, onze weerbaarheid sterk geprofessionaliseerd. Onze maatregelen kunnen de toets der internationale kritiek doorstaan en zo worden ze ook bekeken. Maar natuurlijk stemmen we die maatregelen af."

Visser: "In oktober 2013 heeft een pre-conferentie plaatsgevonden met politiechefs van de meeste deelnemende landen om over deze top te praten. Daarin hebben we afspraken gemaakt over wederzijdse informatie-uitwisseling op het gebied van veiligheid en de wederzijdse verwachtingen. Wij hebben aangegeven welke maatregelen we willen treffen, maar hebben de delegaties ook gevraagd met ons mee te denken in de aanloop naar de top."

Bent u voorbereid op alles wat redelijkerwijs kan gebeuren? Onaangekondigde of onverwacht grote demonstraties? Grootschalige verstoringen van de openbare orde?

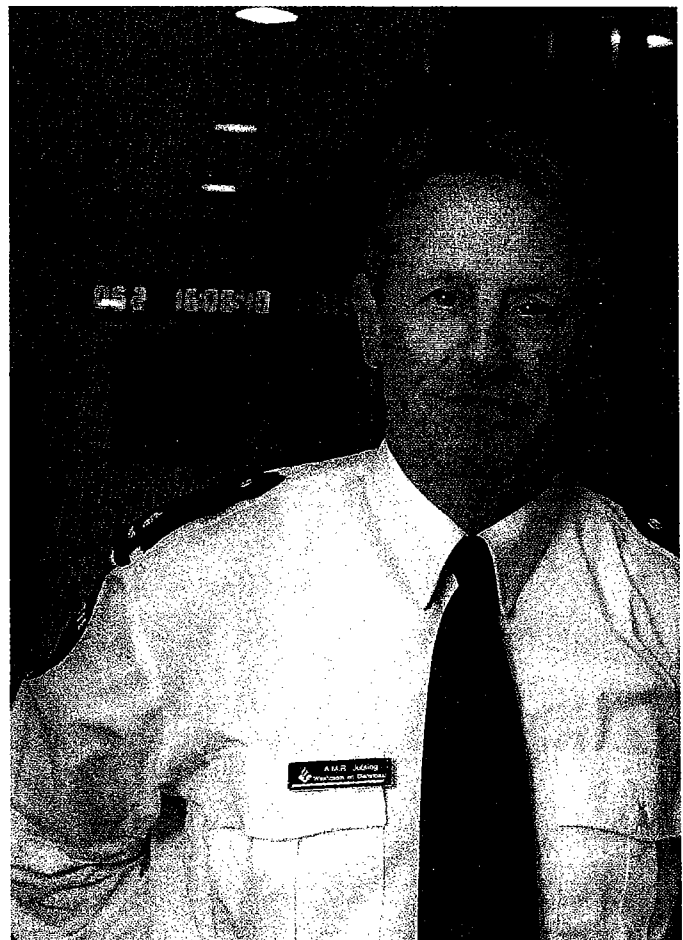
Julsing: "We kunnen er wel wat over zeggen. Allereerst zijn er de Dreigingsbeelden; die worden regelmatig gemaakt en voor de top geactualiseerd. Daarnaast heeft het bevoegd gezag een aantal beleidsuitgangspunten geformuleerd. Op basis daarvan is een aantal scenario's benoemd, die vervolgens in verschillende sessies zijn

uitgewerkt. Wat kan er allemaal gebeuren en wat zijn dan de mogelijke en gewenste maatregelen? Hoe kunnen we de kans verkleinen dat zoiets gebeurt, dan wel de eventuele gevolgen minimaliseren? Dat doen we op allerlei terreinen, van verstoringen van de openbare orde tot verkeersperikelen tot een terroristische aanslag."

Zijn de demonstratielocaties aangewezen, en Malieveld bijvoorbeeld?

Visser: "Het lokale gezag zal demonstratielocaties aanwijzen, maar niet in elke betrokken gemeente. Dat is namelijk sterk afhankelijk van de situatie ter plekke en de beleidsvoorkeur van de burgemeester. Den Haag wijst specifieke locaties aan in overleg met de algemeen commandant. Lokaal gebeurt dat in overleg met de commandant van het betreffende SGBO en wij ondersteunen dat. Daarom hebben we een knop 'Handhaven en Netwerken'. Amsterdam heeft deze knop al opgenomen in haar SGBO-structuur, maar andere eenheden nog niet. In de NSGBO hebben we die nu wel benoemd. Dat zijn mensen die contact leggen met groeperingen die mogelijk willen demonstreren rondom de NSS."

Julsing: "Demonstreren is een grondrecht in Nederland. Voor ons is het alleen zaak dat het verloopt volgens de wettelijke regels en dat we namens de burgemeester heldere afspraken maken met demonstranten. En we moeten ervoor waken dat degenen die van kwade wil zijn zich mengen onder de goeden en op die

"Nationaal overleggen we regelmatig op ministerieel niveau", aldus alger

manier alsnog ordeverstoringen of erger veroorzaken. Maar de voorwaarden stellen waaronder gedemonstreerd mag worden, blijft een kwestie van het lokale gezag. Daarover is via het burgemeestersnetwerk ruim te voren overleg gevoerd. Dat geldt in alle gemeenten. De algemeen commandanten overleggen met het lokale gezag en daarna weer met ons. Zo maken we de kans om verrast te worden minimaal. De knop Handhaven en Netwerken onderzoekt nu al wat verwacht kan worden. De SGBO's in het gebied van de top hebben daarvoor hun mensen al aan het werk gezet."

Zijn er voor de politiemensen algemene tolerantiegrenzen en bejegeningprofielen vastgesteld?

Visser: "Het mooie van onze faciliterende en coördinerende rol op nationaal niveau is dat we straks inderdaad één bejegeningprofiel hebben. Eén pakket aan beleidsuitgangspunten en tolerantiegrenzen. Iedere collega weet straks precies wat van hem of haar verwacht wordt. Het bejegeningprofiel is voor iedereen hetzelfde. Een dergelijk bejegeningprofiel blijft ook na de NSS een leidraad voor nieuwe grootschalige evenementen. Overigens vinden wij op dit gebied niet het wiel uit. We hanteren het bejegeningprofiel dat ook bij de troonswisseling werd gebruikt."

Julsing: "Een dergelijk bejegeningprofiel kan natuurlijk wel per keer worden aangepast aan de aard van het project en het

dreigingsbeeld. Bij een feestelijk evenement als Koningsdag, kiezen we een ander bejegeningprofiel dan bij de NSS waar vooral het probleemloos houden van de conferentie en de veiligheid van de deelnemers voorop staan. Er komt ook zeker een ander publiek op af."

Visser: "We gebruiken IBT-momenten en bureaubriefings om duidelijk te maken wat de NSS inhoudt, wat we straks van de politiemensen verwachten. We verwachten van hen ook alertheid, dat ze letten op hun omgeving en daarover informatie doorgeven."

Zijn er in deze aanlooperperiode al nieuwe leermomenten ontstaan?

Julsing: "Met name in het logistieke proces zijn we net zoals bij de troonswisseling voor de nodige verrassingen komen te staan. Er is nog geen nationaal logistiek proces voor een landelijk evenement. Ook het Politie Diensten Centrum staat nog maar aan het begin, dat is in wording. Veel dingen moeten we nu dus zelf organiseren. Financieel is het nog ingewikkelder. De politie mag dan wel nationaal zijn, maar er zijn veel (bestuurlijke) partijen hierbij betrokken. Regelmatig doet zich dan ook de vraag voor wie nu wat moet gaan betalen. De nationale politie, de eenheid zelf, de burgemeester, een van de betrokken ministeries. De ministeries van Veiligheid en Justitie, van Infrastructuur en Milieu en van Buitenlandse Zaken zijn erbij betrokken, de burgemeesters van alle gemeenten op het grondgebied. Maar ook diensten als Rijkswaterstaat, Defensie en de Koninklijke Marechaussee. Met deze partijen werken we prima en intensief samen en de sfeer is erg goed. We willen tenslotte allemaal hetzelfde, namelijk een goede en ongestoorde top. Op het punt van de financiering zijn we er met elkaar tot nog toe altijd goed uitgekomen."

Visser: "Van belang is dat er voor een volgend evenement een regeling ligt, wie nu voor welke kosten opdraait."

Julsing: "Wat ons ook nog parten speelt is het personele aspect. Het is een gigantische operatie waarvoor we niet alleen veel maar ook vaak specialistisch personeel nodig hebben. En dat komen we soms te kort voor zo'n grote top. Denk aan explosievenverkenners. Daarvoor zullen we wellicht een beroep moeten doen op de landen om ons heen. We zijn nu volop bezig om zicht te krijgen op welke bijstand we uit het buitenland moeten aanvragen. Bij de troonswisseling hadden we explosievenhonden uit Duitsland. Nu onderzoeken we dat opnieuw. En Defensie en de KMar leveren explosievenverkenners."

Visser: "Normaliter is er na zo'n grootschalige operatie een evaluatie. Bij deze top moet daarnaast een goede borging tot stand komen. Van meet af aan hebben we vastgesteld dat we hier veel zaken zullen leren waar we als nationale politie mee verder kunnen. Dat moet dus vastgelegd worden en daar zullen we na maart nog maanden mee bezig zijn."

fred.kruijer@politieacademie.nl

commandant Cor Visser (rechts op de foto).

'In een Nationaal SGBO voer je als algemeen commandant minder operationele zaken zelf uit'